

HNW: anders, leuker én productiever

Elf jaar geleden stelde het Ministerie van Sociale Zaken de 'Commissie Dagindeling' in. Die moest bevorderen dat we los kwamen van het idee dat er alleen tussen negen en vijf kan worden gewerkt en duidelijk maken dat er naast het kostwinnersmodel nog wel wat andere, meer flexibele, mogelijkheden zijn om je leven in te richten. Anno november 2010 concludeert het Sociaal Cultureel Planbureau echter dat het kostwinnersmodel nog hardnekkig is en dat mensen nog veel te weinig zeggenschap krijgen over hun werktijden. Minister Kamp zegt dat hij dat serieus neemt. Hij heeft nu aangekondigd alle regels over arbeidstijden en werkomstandigheden te gaan doorlichten en wil belemmeringen voor flexibel werken wegnemen. Regeringspartij CDA heeft de sociale partners opgeroepen afspraken te maken over flexibele werktijden. Is er dan sinds 1999 niets essentieels veranderd? Toch wel, namelijk de Nederlandse arbeidsmarkt. Die verandering is niet het gevolg van wat 'de polder' heeft bedacht, maar het gevolg van de keuze van individuele mensen om het gewoon anders te gaan doen. Ondernemende individuen, die persoonlijke voorkeuren over werk en vrije tijd zelf invullen. Die los werken van nauw omschreven functieprofielen en van nauwgezet toezicht. Professionals die als individuele ondernemer belangrijk zijn voor hun klanten – vaak bedrijven en instellingen – omdat ze duidelijke resultaten leveren. Omdat ze goed zijn in hun vak. De realiteit is dat inmiddels één op de twaalf werkenden in Nederland op die manier werkt. De 'early adaptors' en de zzp'ers zijn er al succesvol mee. Nu de rest nog! Het initiatief van de minister is daarom bemoedigend maar met het invoeren van flexibele werktijden en de uitzend-CAO zijn we er niet. We moeten het overheidsbeleid in lijn brengen met de dynamiek die er al op de arbeidsmarkt is en de valkuil van oude verhoudingen en patstellingen vermijden. Het overheidsbeleid is nog te versnipperd en de arbeidsverhoudingen en sociale zekerheid zijn niet meer in overeenstemming met de praktijk. Daarom is het jammer dat de door ons gevraagde staatssecretaris voor HNW niet is aangesteld. En in bedrijven moeten we komen tot de juiste balans tussen de doelstellingen van de organisatie aan de ene kant en de menselijke maat, de inrichting van het werk en de technische voorzieningen aan de andere kant. Het gaat om zaken als de locatie, ICT-ondersteuning en gedrag. Dat vraagt om medewerkers die hun eigen verantwoordelijkheid nemen en werkgevers die sturen op output. Uit onderzoek, ondermeer van de Rotterdam School of Management, blijkt dat het zelf organiseren van het werk leidt tot meer productiviteit en een betere werk/privébalans. Wat mij betreft dus weg met de controlecultuur en het wederzijds wantrouwen! Het is tijd voor sociale innovatie en leiderschap!

Linde Gonggrijp
FNV Zelfstandigen

